

۳-۲- تعداد و نحوه استقرار آبادیها

در اغلب مناطق کشور ، آبادیها ترکیبی از ده ، مزرعه و مکان است بیشترین نوع آبادی ها از نوع ده یا قریه است و بقیه آبادیها که در خارج از قلمرو ثبتی دهات قرار دارند بصورت مزارعی هستند که در فضاهای روستائی پراکنده اند . سایر آبادیها مکان محسوب میشوند و فعالیت عمده آنها مربوط به معادن ، کارخانه ها ، قهوه خانه و سایر فعالیتهای غیرکشاورزی است . در این گزارش محدوده حوزه نفوذ قروه در جزیین محدوده بخش قروه در جزیین است که تعداد روستاهای آن در سال ۱۳۷۵ ، ۴۲ روستای دارای سکنه بوده است^۱ .

بخش قروه در جزیین هم چنین دارای یک شهر است . در محدوده مورد مطالعه جامعه عشیره ای سکنی ندارند در همین سال تعداد آبادیهای خالی از سکنه بخش قروه ۱۴ روستا ، مزرعه و مکان گزارش شده اند . نسبت روستاهای دارای سکنه به آبادیهای خالی از سکنه ۷۵ درصد میباشد ولی در سال ۱۳۸۱ روستاهای گل تپه ، دموچی علیا و زهتران^۲ خالی از سکنه شده اند و شرکت سهامی زراعی در جزیین بعنوان یک مرکز جمعیتی منظور شده است .

مقایسه شهرستانی اطلاعات الگوهای زیستی نشان میدهد تعداد آبادیهای دارای سکنه و خالی از سکنه شهرستان رزن به ترتیب ۱۳۰ و ۳۱ روستا است که نسبت روستای دارای سکنه به خالی از سکنه ۸۰/۷ درصد است این نسبت در محدوده بخش قروه در جزیین ۷۵ درصد بوده است .

در شهرستان رزن تعداد ۳ شهر وجود دارد و جامعه عشایری در منطقه موجود نیست .

جدول ۲۰۱: تعداد روستا دارای سکنه و خالی از سکنه بخش قروه در جزیین و شهرستان رزن

شرح	تعداد شهر	تعداد آبادی دارای سکنه	تعداد آبادی خالی از سکنه	نسبت آبادی دارای سکنه به خالی از سکنه (درصد)
شهرستان رزن	۳	۱۳۰	۳۱	۸۰/۷

^۱ سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۷۵ مرکز آمار ایران

^۲ مطالعات میدانی - پرسشنامه های روستای- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان همدان ۱۳۸۱

بخش قروه درجزین	۱	۴۲	۱۴	۷۵
-----------------	---	----	----	----

۲-۴- وضع ارتباطات بین آبادیها و شهر قروه

راههای موجود در بخش قروه درجزین به انواع زیر قابل تقسیم میباشند:

- راه فرعی آسفالته

- راه روستایی - آسفالته

- راه شوسه

- راه خاکی

این راهها براساس عملکردی که در منطقه دارند به سه گروه قابل تقسیم میباشند:

راههای درجه یک: با عملکرد ارتباطی بین مراکز اصلی خدمات رسانی منطقه با بیرون از آن

راههای درجه دو: با عملکرد ارتباطی بین مراکز خدماتی درون منطقه ای

راههای درجه سه: با عملکرد دسترسی بین روستاهای منطقه

راههای درجه یک که از سمت غرب و جنوب منطقه وارد منطقه میشدند موجب ارتباط منطقه با جاده اصلی همدان - قزوین و همدان ساوه میگردد و شهرهای رزن و قهاوند را به شهر مرکزی اصلی منطقه (قروه درجزین) متصل میکند. طول این راهها در داخل منطقه قریب به ۲۳/۵ کیلومتر است که روستاهای درجزین، نظام آباد، کاج، شاهنجرین، سوزن را با جمعیت ۱۰۱۰۴ نفر تحت پوشش قرار می دهند.

راههای درجه دو که عامل ارتباط روستاهای اصلی و عمده منطقه به مرکز بخش میشود بطول ۵۶/۳ کیلومتر است که روستاهای منوچهر، عین آباد، شوند، کرفس، وسمق، پشتجین، نیر، سایان، بهکندان، پيله کان، جاورسجین، سنقرآباد، عمان را با جمعیت ۱۹۱۰۱ نفر تحت پوشش مستقیم خود دارد.

راههای درجه سه که بین روستاهای منطقه دسترسی ایجاد میکند بطول ۸۹/۴ کیلومتر است و ۲۷ روستای باقیمانده را با جمعیت ۶۷۴۶ نفر تحت پوشش مستقیم خود دارند.

جدول ۲۰۲: طبقه بندی راهها و جمعیت تحت پوشش

راهها	مسافت		روستای تحت پوشش		جمعیت تحت پوشش	
	کیلومتر	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد

۲۸/۱	۱۰۱۰۴	۱۱/۱	۵	۱۳/۸	۲۳/۵	درجه يك
۵۳/۱۳	۱۹۱۰۱	۲۸/۹	۱۳	۳۳/۳	۵۶/۳	درجه دو
۱۸/۷۶	۶۷۴۶	۶۰	۲۷	۵۲/۹	۸۹/۳	درجه سه
۱۰۰	۳۵۹۵۱	۱۰۰	۴۵	۱۰۰	۱۶۹/۱	جمع

ماخذ : نقشه ۱/۲۵۰۰۰ سازمان نقشه برداري ۱۳۷۵

ماخذ : آمار جمعيتي سال ۱۳۷۵

۲-۵- وضع تاسیسات و تجهیزات زیربنایی ، خدمات رفاهي

بررسي نحوه پراکندي تاسیسات زیربنایی در نقاط روستایی محدوده بخش قروه در جزین نشان میدهد که از مجموع ۴۲ روستای دارای سکنه ۲۷ روستا دارای آب لوله کشي ، ۳۷ روستا دارای برق و ۳۶ روستا دارای دفتر مخابراتي میباشد . روستاهای رازین ، تموزان ، سنگ گران کوه ، ناکین ، سیلک ، پيله کان پیربک ، ولاشجرد ، نوده و سیلک فاقد آب لوله کشي میباشد . خدمات آموزشی در محدوده مورد مطالعه نشان میدهد تعداد ۳۷ روستا دارای مدرسه ابتدایی پسرانه ، ۱۴ روستا دارای مدرسه ابتدایی دخترانه ، ۱۱ روستا دارای مدرسه راهنمایی پسرانه ، ۱۱ روستا دارای مدرسه راهنمایی دخترانه ، ۳ روستا دارای دبیرستان پسرانه و يك روستا دارای دبیرستان دخترانه است .

خدمات بهداشتی شامل حمام میباشد که تعداد ۳۳ روستا دارای حمام عمومي میباشد تعداد ۲۱ روستا نیز دارای خانه بهداشت و تعداد ۲ روستا دارای مرکز بهداشت و درمان است .

۲-۶- موقعیت و خصوصیات مناطق و آثار باستانی

بر اساس فهرست اداره کل میراث فرهنگی استان همدان تعداد ۳۲ مورد تپه ها و بناهای تاریخی در بخش قروه در جزین وجود دارد که از این تعداد يك مسجد در روستای در جزین ، ۳ حمام در روستای در جزین ، نظام آباد و گل تپه ، دوامزاده در روستاهای کرفس و در جزین قرار دارد و تعداد ۲۶ تپه تاریخی نیز در سطح روستاهای منطقه پراکنده اند .

۲-۷- خصوصیات تاریخی ، فرهنگی و اجتماعی

روستاهای بخش قروه در جزین در زمینه های اجتماعی و فرهنگی از همگونی و یکنواختی برخوردار میباشد . زبان ترکی در بین روستاهای محدوده مورد مطالعه بعنوان زبان

رایج است ولی همانند سایر مناطق کشور زبان فارسی نیز در بین آنها رواج دارد و در محدوده شهرستان رزن نیز این نظام گویشی برقرار است.^۱

دین مردم ساکن در روستاها و شهر موجود در بخش قروه درجین اسلام است و مذهب آنها شیعه میباشد. مردمان ساکن در منطقه مورد مطالعه از اقوام ترک میباشند طبق اظهارات اهالی منطقه روستای درجین بعنوان پایتخت بیلابی مادها مورد استفاده قرار گرفته است. با توجه به یکنواختی موجود در ساختار فرهنگی و اجتماعی روستاها موجود در محدوده مورد مطالعه اختلافات عمده ای در بین آنها مشاهده نشده است و اختلافاتی اگر باشد عمدتاً بر سر اراضی کشاورزی است.

در سال ۱۳۸۱ بین روستای سوزن از بخش قروه درجین و روستای حسام آباد از توابع بخش فامنین اختلافاتی بوجود آمد که منجر به درگیری بین آنها شد. اختلافات بقیه روستاها بدین شدت نمیباشد براساس اطلاعات میدانی تعداد ۵ روستا با روستاهای همجوار اختلافاتی دارند که عبارتند از روستای سلیلگ با روستای کله سر از توابع بخش فامنین، روستای سنقرآباد و جاورسجین، روستای سنگران کوه با روستای عین آباد، روستای شوند با روستای عمان، روستای قراقیه با روستای شورنگل بغیر از موارد مذکور ناسازگاری دیگری بین روستاهای منطقه مشاهده نشده است.

۲-۸- مشخصات جمعیتی

تعداد کل جمعیت شهرستان رزن در سال ۱۳۵۵ برابر ۱۰۷۰۰۹ نفر و ۱۹۷۸۹ خانوار بوده و در همین مقطع زمانی تعداد جمعیت روستایی بخش قروه درجین برابر ۳۴۳۷۰ نفر و شهر قروه دارای ۵۰۵۵ نفر بوده است. بعبارت دیگر مقایسه جمعیتی این سال نشان میدهد که ۳۵/۸ درصد جمعیت روستایی شهرستان در بخش قروه درجین مستقر بوده اند.

در همین سال سهم جمعیت شهری بخش مورد مطالعه از جمعیت شهری شهرستان رزن ۴۵/۷ درصد بوده است. بررسیها درخصوص بعدخانوار نشان میدهد که در جامعه روستایی منطقه مورد مطالعه در سال ۱۳۵۵، ۵/۴ نفر و در جامعه شهری ۵/۱ نفر بوده است. در صورتیکه بعد خانوار در کل شهرستان رزن ۵/۴ نفر را نشان میدهد.

^۱ مطالعات میدانی - پرسشنامه های خانوارهای روستایی - بنیاد مسکن استان همدان ۱۳۸۱

برابر سرشماری سال ۱۳۶۵ مجموع جمعیت شهری و روستایی بخش قروه در جزین ۳۹۴۲۵ نفر در قالب ۴۷۰۶ خانوار بوده است این آمارگویای اینست که ۳۷ درصد از جمعیت شهرستان در این بخش ساکن بوده اند. نرخ رشد جمعیت روستایی بخش قروه در جزین در بین سالهای نرخ رشد یاد شده در مقایسه با نرخ رشد شهرستانی در سطحی تقریباً برابر قرار دارد. جمعیت منطقه مورد مطالعه از ۴۰۳۵۳ نفر در سال ۱۳۶۵ نفر به ۳۵۹۵۱ نفر در سال ۱۳۷۵ کاهش پیدا کرده، بدین ترتیب ۴۴۰۲ نفر بطور مطلق از تعداد کل جمعیت ده سال قبل کاسته شده است. نرخ رشد جمعیت در فاصله سالهای ۱۳۶۵-۱۳۷۵ برابر ۱/۱۵ درصد بوده است که نسبت به نرخ رشد دوره قبل کسر شده است. بعد خانوار در سطح منطقه مورد مطالعه از ۵/۸ در سال ۱۳۶۵ به ۵/۲ نفر در سال ۱۳۷۵ کاهش یافته که متناظر شهرستانی آن در سالهای یاد شده به ترتیب ۵/۹ و ۵/۲ نفر بوده است جمعیت شهری منطقه در سال ۱۳۷۵ برابر ۷۷۲۵ نفر بوده که این رقم برای سال ۱۳۶۵ برابر ۶۷۰۸ نفر میباشد. که نرخ رشد جمعیت آن در فاصله این سالها ۱/۴ درصد است و بعد خانوار نیز از ۵/۴ نفر در سال ۱۳۶۵ به ۴/۵ نفر در خانوار برای سال ۱۳۷۵ کاهش پیدا کرده است. ارقام متناظر شهرستانی به ترتیب نرخ رشد ۲/۷ درصد و بعد خانوار ۵/۴ و ۴/۷ نفر بوده است.

تعداد و تحولات جمعیت :

جمعیت محدوده مورد مطالعه در سال ۱۳۴۵ برابر ۲۹۷۳۵ نفر با بعد خانوار ۴/۹ نفر بوده که در سال ۱۳۵۵ به ۳۴۵۹۲ نفر و بعد خانوار در ۵/۶ رسیده است. روند رشد جمعیت تا سال ۱۳۶۵ ادامه یافته، بطوریکه جمعیت محدوده مورد مطالعه به ۳۹۵۶۷ نفر با بعد خانوار ۵/۷ نفر رسید از این سال به بعد روند تحولات نزولی است بگونه ای که جمعیت آن به ۳۵۹۵۱ نفر و بعد خانوار ۵/۲ نفر رسیده است در سال ۱۳۸۱ براساس پرسشنامه های آماری به ۳۶۷۶۳ نفر با بعد خانوار ۴/۹ نفر رسیده است.

مهاجرت :

بررسی نرخ رشد جمعیت منطقه مورد مطالعه نشان از مهاجرت شدید از روستاها و تخلیه جمعیتی آنها دارد. در سال ۱۳۷۵ روستاهای گل تپه، دمورچی علیا و زهتران خالی از سکنه بوده اند در حالی که در سال ۱۳۶۵ این روستاها دارای سکنه گزارش شده اند. مقصد اصلی

مهاجرین در روستاهای منطقه شهرهای تهران، ساوه، قم و شهریار بوده اند که با انگیزه اصلی کسب درآمد بیشتر و همچنین دسترسی به امکانات زیربنایی و رفاهی بوده است.

برخی از ساکنین بصورت بنه کن از روستا مهاجرت کرده و برخی دیگر اراضی کشاورزی را به اجاره داده اند در میان مهاجران کسانی هستند که اراضی خود را در زمان کشت، کاشته و در زمان برداشت به روستای خود مراجعه و محصول خود را برداشت میکنند.

از دیگر شقوق مهاجرت، مهاجرتهای فصلی است که بیشتر جوانان مهاجرتی از این نوع دارند این نوع مهاجرت معمولاً زمانی که کار کشاورزی در منطقه باتمام رسیده باشد انجام میشود. شهر تهران مقصد اصلی این نوع مهاجرین است.

ترکیب سنی و جنسی جمعیت:

از مجموع ۳۵۹۵۱ نفر جمعیت روستایی بخش قروه درجین در سال ۱۳۷۵ تعداد ۱۷۷۳۹ نفر مرد (۴۹/۳ درصد) و ۱۸۲۱۲ نفر (۵۰/۷ درصد) زن بوده اند که نسبت جنسی ۹۷/۴ درصد را نشان میدهد. این نسبت که در حالت متعارف خود تعداد مردان نسبت به زنان را بیشتر نشان میدهد خارج است و میتواند بیانگر مهاجرتهای کاری مردان و بخصوص جوانان ذکور باشد.

تعداد جمعیت شش ساله و بالاتر روستاها در دهستان درجین سفلی ۱۳۵۱۶ نفر و در دهستان درجین علیا ۱۷۴۶۹ نفر بوده که برای بخش ۳۰۹۸۵ نفر را بدست میدهد بعبارت دیگر ۸۶/۲ درصد کل جمعیت بالای ۶ ساله سن دارند. تعداد افراد بالاتر از ده سال نیز ۲۱۱۲۹ نفر معادل ۵۸/۸ درصد مجموع جمعیت میباشد. در سال ۱۳۷۵ (۸۵/۱) درصد جمعیت شهرستان رزن ۶ ساله و بیشتر بوده اند.

گروه بندی جمعیتی روستاها:

براساس سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۷۵ بخش قروه درجین دارای ۴۲ روستای دارای سکنه بوده است که براساس تقسیمات و گروه بندی جمعیتی خانوارها ۱۱/۹ درصد جمعیت در آبادیهای کمتر از ۲۰ خانوار قرار دارند و ۹/۵ درصد در روستاهای بالای ۴۰۰ خانوار زندگی میکنند. توزیع آبادیها نشان میدهد در حالی که ۱۵ روستا برابر ۳۵/۷ درصد در روستاهای ۲۰ تا ۱۰۰ خانواری سکونت دارند گروه های ۲۰۰ تا ۱۰۰ و ۴۰۰ تا ۲۰۰ خانواری به ترتیب ۱۱/۹ و ۳۰/۹ درصد آبادیها را درخود جای داده اند.

شهرسازی آنلاین - پایگاه تخصصی شهرسازی ایران

www.shahrsazionline.com

جدول ۲۰۳ : تعداد آبادیها به تفکیک طبقات جمعیتی

طبقات جمعیتی (نفر)	۱- ۴۴	۲۵- ۴۹	۵۰- ۹۹	۱۰۰- ۲۴۹	۴۹۹- ۲۵۰	۹۹۹- ۵۰	۲۴۹۹- ۱۰۰۰	۴۹۹۹- ۲۵۰۰	۵۰۰۰ و بیشتر
تعداد روستا	۲	۰	۲	۱۱	۸	۴	۱۳	۲	۰
درصد	۴/۸	۰	۴/۸	۲۶/۲	۱۹	۹/۵	۳۰/۹	۴/۸	۰

جدول ۲۰۴ : تعداد آبادیها به تفکیک گروه بندي تعداد خانوار

طبقات جمعیتی (نفر)	۱- ۱ <th>۲- ۳ <th>۴- ۱۰ <th>۱۱- ۲۰ <th>۲۱- ۵۰ <th>۵۱- ۱۰۰ <th>۱۰۱- ۱۹۹ <th>۲۰۰- ۴۹۹ <th>۵۰۰ و بیشتر </th></th></th></th></th></th></th></th>	۲- ۳ <th>۴- ۱۰ <th>۱۱- ۲۰ <th>۲۱- ۵۰ <th>۵۱- ۱۰۰ <th>۱۰۱- ۱۹۹ <th>۲۰۰- ۴۹۹ <th>۵۰۰ و بیشتر </th></th></th></th></th></th></th>	۴- ۱۰ <th>۱۱- ۲۰ <th>۲۱- ۵۰ <th>۵۱- ۱۰۰ <th>۱۰۱- ۱۹۹ <th>۲۰۰- ۴۹۹ <th>۵۰۰ و بیشتر </th></th></th></th></th></th>	۱۱- ۲۰ <th>۲۱- ۵۰ <th>۵۱- ۱۰۰ <th>۱۰۱- ۱۹۹ <th>۲۰۰- ۴۹۹ <th>۵۰۰ و بیشتر </th></th></th></th></th>	۲۱- ۵۰ <th>۵۱- ۱۰۰ <th>۱۰۱- ۱۹۹ <th>۲۰۰- ۴۹۹ <th>۵۰۰ و بیشتر </th></th></th></th>	۵۱- ۱۰۰ <th>۱۰۱- ۱۹۹ <th>۲۰۰- ۴۹۹ <th>۵۰۰ و بیشتر </th></th></th>	۱۰۱- ۱۹۹ <th>۲۰۰- ۴۹۹ <th>۵۰۰ و بیشتر </th></th>	۲۰۰- ۴۹۹ <th>۵۰۰ و بیشتر </th>	۵۰۰ و بیشتر
تعداد روستا	۱	۳	۱	۱۱	۸	۳	۱۳	۲	۰
درصد	۲/۴	۷/۱	۲/۴	۲۶/۲	۱۹	۷/۱	۳۰/۹	۴/۸	۰

جدول ۲۰۵ : گروه بندي جمعیتی روستاها براساس خانوارها

سالها	کمتر از ۲۰ خانوار		۲۰-۱۰۰ خانوار		۱۰۰-۲۰۰ خانوار		۲۰۰-۴۰۰ خانوار		بیشتر از ۴۰۰ خانوار		جمع	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد		
۱۳۵۵	۳	۶/۸	۳۳	۵۲/۳	۵	۱۱/۴	۹	۲۰/۴	۴	۹/۱	۴۴	۱۰۰
۱۳۶۵	۵	۱۱/۳	۱۹	۴۳/۲	۵	۱۱/۴	۱۱	۲۵	۴	۹/۱	۴۴	۱۰۰
۱۳۷۵	۵	۱۱/۹	۱۵	۳۵/۷	۵	۱۱/۹	۱۳	۳۰/۵	۴	۹/۵	۴۲	۱۰۰

ماخذ : سرشماریهای سالهای ۱۳۵۵ ، ۱۳۶۵ ، ۱۳۷۵ / مرکز آمار ایران

۲-۹- خصوصیات اقتصادی

بررسی نتایج سرشماری سال ۱۳۷۵ نشان میدهد که تعداد ۲۶۶۸۷ نفر (۷۴/۷ درصد)

جمعیت مناطق روستایی بخش قروه درجین ده ساله و بیشتر میباشند که از این تعداد ۳۲/۳

شهرسازی آنلاین - پایگاه تخصصی شهرسازی ایران

www.shahrsazionline.com

درصد (۸۶۲۰ نفر) در سن فعالیت میباشند از مجموع جمعیت شاغل براساس نمونه گیری انجام شده ۸۱ درصد در بخش کشاورزی ، ۶ درصد در بخش صنعت ، ۶ درصد در بخش خدمات و ۷ درصد در بخش صنایع دستی مشغول بکار بوده اند . بررسی نتایج سرشماری سال ۱۳۷۵ نشان میدهد که ۷۲/۷ درصد جمعیت شهرستان رزن ده ساله و بیشتر هستند که از این تعداد ۳۲/۳ درصد فعال بوده اند و از مجموع ۲۷۲۷۰ نفر جمعیت شاغل این شهرستان ۵۵/۳ درصد در بخش کشاورزی ، ۲۱/۲ درصد در بخش خدمات و ۲۳/۵ درصد در بخش صنعت ، معدن و ساختمان و انرژی فعالیت داشته اند .

وضعیت اشتغال و بیکاری

براساس سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۷۵ تعداد جمعیت نقاط روستایی بخش قروه در جزین ۳۵۹۵۱ نفر است که از این تعداد ۸۷۲۷ نفر (۳۳ درصد) جمعیت فعال ، ۸۰۷۴ نفر (۲۲/۴۵ درصد) جمعیت شاغل و ۶۵۳ نفر (۱/۸۱ درصد) جمعیت بیکار بوده اند . براین اساس نرخ اشتغال در محدوده مورد مطالعه ۹۲/۵۲ درصد و نرخ بیکاری ۷/۴۸ درصد میباشد . بدین ترتیب نرخ بیکاری در نقاط روستایی بخش قروه در جزین نسبت به شهرستان رزن ۱/۱۸ درصد بیشتر است براساس تعداد جمعیت کل محدوده نقاط روستایی بخش و تعداد شاغلین آن بارتکفل در کل مناطق روستایی بخش ۴/۴۵ نفر است که این نسبت برای کل شهرستان برابر ۴/۵۳ نفر میباشد .

جدول ۲۰۶ : وضعیت اشتغال و بیکاری

شرح	شهرستان رزن	نقاط روستایی قروه در جزین
جمعیت	۱۲۳۷۹۰	۳۵۹۵۱
جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۸۹۹۶۳	۲۶۶۸۷
جمعیت فعال	۲۹۰۵۸	۸۷۲۷
جمعیت شاغل	۲۷۲۷۰	۸۰۷۴
جمعیت بیکار	۱۸۳۸	۶۵۳
نرخ اشتغال	۹۳/۷ درصد	۹۲/۵۳ درصد
نرخ بیکاری	۶/۳ درصد	۷/۴۸ درصد

بارتکفل	۴/۵۴ نفر	۴/۴۵ نفر
---------	----------	----------

بخش کشاورزی در محدوده حوزه نفوذ

براساس آمارهای موجود میزان کلی اراضی روستاهای بخش قروه درجین بالغ بر ۴۷۷/۳۹ کیلومترمربع است که از این مقدار ۲۸۶/۷۷ کیلومترمربع اراضی (۶۰/۰۷ درصد) دیم و ۱۹۰/۶۲ کیلومترمربع (۳۹/۹۳ درصد) اراضی آبی است مساحت کل محدوده بخش قروه درجین ۸۴۲ مترمربع است که براین اساس ۵۶/۶ درصد از اراضی بخش را اراضی کشاورزی روستاها تشکیل میدهد .

اطلاعات ارائه شده سازمان جهادکشاورزی شهرستان رزن نشان میدهد از مجموع ۴۵ روستای دارای آمار موجود در سال ۱۳۸۱ بخش قروه درجین ۶ روستا فاقد اراضی دیمی و ۶ روستا نیز فاقد اراضی آبی بوده اند .

انواع محصولات کشاورزی روستاهای منطقه شامل گندم ، جو و یونجه و چغندرقد و سایر محصولات (مانند سیب زمینی ، پیاز و هندوانه و ...) است از مجموع اراضی تحت کشت این محصولات ۱۱/۳۲ درصد زیر کشت گندم آبی ، ۲۷/۳۵ درصد زیر کشت گندم دیم ، ۷/۵۹ درصد زیر کشت جو ، ۲۹/۴۴ درصد زیر کشت یونجه و ۰/۰۷ درصد زیر کشت چغندرقد و سایر محصولات ۲/۸ درصد اراضی را بخود اختصاص داده اند حدود ۲۰/۵۵ درصد از اراضی روستاها نیز بصورت آیش بوده اند و ۱/۳ درصد نیز محصولات باغی را تشکیل داده اند .

محصولات باغی روستاهای منطقه عمدتاً شامل انگور ، گردو ، بادام و سیب درختی است که انگور در ۳۵۲ هکتار کاشت میگردد .

میزان تولید محصولات سالانه در روستاهای منطقه نشان میدهد که میزان تولید گندم ۲۴۶۸۶ تن ، جو ۵۰۷۷ تن ، یونجه ۵۸۲۱ تن و سایر محصولات ۴۱۵۴ تن میباشد . میزان عملکرد در هکتار برای محصول گندم آبی ۲/۳۳ ، گندم دیم ۰/۱۲ ، جو ۳/۱۳ و یونجه ۵/۵ تن در هکتار بوده است .

منابع آب روستاها :

انواع منابع تامین آب روستاها جهت کشاورزی شامل قنات ، چشمه ، رودخانه ، چاه دستی و چاه عمیق است که به ترتیب ۱۵/۱۷ ، ۱۵/۴۸ ، ۴/۳۳ ، ۳۰/۹۶ و ۳۴/۰۶ درصد سهم هرکدام از منابع آبی در مناطق روستایی بخش قروه درجین میباشد.

از نظر توزیع منابع آبی در بین روستاهایی محدوده مورد مطالعه میتوان موارد زیر را بیان کرد :
- ۸۴/۵ درصد از کل چاههای عمیق روستاهای محدوده در ۵ روستای (کرفس ، سایان ، مزرعه صارم ، شوند و حکان) قرار دارند .

- ۳۱ روستای منطقه فاقد چاههای عمیق و نیمه عمیق است .

- رشته قناتهای موجود عمدتاً در روستاهای بهکندان ، سایان ، درجین ، شوند ، گل تپه وجود دارند .

- چشمه در ۱۷ روستای منطقه موجود است .

- ۱۲ روستای منطقه از رودخانه جهت تامین آب مورد نیاز استفاده میکنند.

- ۳۶ درصد کل منابع آبی مربوط به چاه دستی در روستاهای مزرعه گیو دره ، سنقرآباد میباشد.

- بطور کلی ۳۲ روستا دارای منابع آبی قنات ، ۱۷ روستا دارای چشمه ، ۱۲ روستا از رودخانه ها ، ۲۱ روستا چاه دستی و ۱۴ روستا از چاه عمیق جهت مصارف مختلف استفاده میکنند .

جدول ۲۰۷ : روستاهای دارای منابع آبی و فاقد منابع آبی

چاه عمیق	چاه دستی	رودخانه	چشمه	قنات	انواع منابع آبی
۱۴	۲۱	۱۲	۱۷	۳۲	تعداد روستای دارای منابع آب
۳۱	۲۴	۳۳	۲۸	۱۳	تعداد روستای فاقد منابع آبی
۴۵	۴۵	۴۵	۴۵	۴۵	جمع روستاها

ماخذ : جهادکشاورزی شهرستان رزن ۱۳۸۱

بطور کلی براساس پرسشنامه های خانوار روستایی موجود منابع آبی موجود روستاها در حداقل مورد نیاز میباشد و اکثراً " تامین کننده نیازهای کشاورزی جهت تبدیل اراضی دیم به آبی نمیشد

بررسی وضعیت بازار مصرف تولیدات زراعی در محدوده مورد مطالعه نشان میدهد که بازار عمده گندم آبی و دیم (۸۷ درصد) تعاونی روستاهای موجود در روستاها است و مابقی بصورت خودمصرفی است. محصولات جو و یونجه تولیدی در منطقه عمدتاً برای خودمصرفی و مصرف دام است و مقدار اندکی نیز به بازارهای مصرف و تعاونی روستا عرضه میگردد. عمده محصولات باغی روستاهای محدوده نیز برای بازارهای داخلی و مصرف خودی است و در بازارهای روستاهای همجوار عرضه و مبادله میگردد.

در بررسیهای بعمل آمده در سال ۱۳۸۱ از تعداد و انواع دامهای موجود روستا مشخص گردیده تعداد ۱۳۹۷۰۰ رأس انواع دامها شامل ۷۷/۲ درصد بز و گوسفند، ۷/۷ درصد گاو و گوساله و ۱۵/۱ درصد ماکیان در منطقه موجود است که بیشتر برای مصارف داخلی و بخشی نیز برای کشتار و فروش به بازارهای شهری اطراف منطقه برده میشوند.

بخش صنعت

انواع صنایع دستی در روستاهای بخش قروه در جزین شامل قالی بافی، گلیم بافی و انواع دیگر صنایع دستی مانند گلدوزی، خیاطی و کتشفایی و قاب سازی است. قالی بافی و گلیم بافی صنعت غالب در زمینه صنایع دستی است بطوریکه از مجموع ۱۵۵۸ دار قالی موجود در روستاهای بخش ۸۷/۵۵ درصد قالی بافی و ۱۲/۴۵ درصد گلیم بافی است تعداد ۲۲۵ مورد انواع صنایع دستی دیگر نیز در روستاهای منطقه موجود است.

تولیدات صنعتی روستاهای منطقه شامل دامداری صنعتی، مرغداری صنعتی و کارگاههای تولیدی میباشد بطوریکه تعداد ۳ واحد دامداری صنعتی، ۳۶ واحد صنعتی مرغداری در روستاهای بخش موجود است همچنین تعداد ۴ واحد کارگاهی در روستاها وجود دارد که شامل موزائیک سازی، نجاری و تعمیرگاه میباشد.

در مناطق روستایی دوکارخانه مهم و بزرگ وجود دارد که شامل کارخانه سیمان هگمتان و کارخانه آسفالت سازی است که کارخانه سیمان هگمتان از معادن موجود در منطقه که

شامل دو معدن بزرگ است تغذیه میکنند سایر معادن منطقه که گزارش شده شامل آهک ، مس و طلا است که چندان بزرگ و مهم نمیباشند.

بخش خدمات

بررسی بخش خدمات در نقاط روستایی بخش قروه در جزین نشان میدهد که انواع خدمات شامل خرید و فروش (خرده فروشی) ، حمل و نقل و خدمات عمومی است و در مجموع سهم مهمی از اقتصاد نقاط روستایی را شامل نمیگردد .

بیشترین انواع خدمات مذکور در روستاهای وسمق ، کرفس ، کاج ، نظام آباد و بهکندان متمرکز شده است از مجموع ۴۵ روستای مطالعه شده تنها ۱۷ روستا در بخش خدمات فعالیت داشته و ۲۸ روستا فاقد فعالیت های خدماتی بوده اند .

نحوه کاربری اراضی

مساحت مجموع اراضی بخش بالغ بر ۸۴۲ کیلومترمربع است که عمدتاً شامل اراضی آبی و دیم میگردد بطوریکه ۳۶۸ کیلومترمربع را اراضی دیمی و ۱۶۲ کیلومتر را اراضی آبی تشکیل میدهد . این اراضی در کل ۴۳/۸ درصد کل مساحت بخش را شامل میگردد این اراضی در بخش میانی و جنوبی محدوده مورد مطالعه متمرکز شده اند اراضی کوهستانی با شیب زیاد که در شمال بخش قرار دارند حدود ۲۱۶ کیلومترمربع وسعت دارند . سایر کاربریها به نسبت های بسیار کمتری است که در جدول شماره آورده شده است . (نقشه شماره)

جدول ۲۰۸ : انواع کاربری اراضی در بخش قروه در جزین

ردیف	کاربریها	تعداد	سطح (کیلومترمربع)	درصد
۱	اراضی دیم	-	۳۹۸/۶۳	۴۷/۳۴
۲	اراضی آبی	-	۱۹۲/۳۵	۲۲/۸۴
۳	کوهها	-	۲۳۸/۳۶	۲۸/۳۱
۴	معادن	۲	۲/۳	۰/۲۷
۵	سطوح روستایی	۴۵	۴/۵	۰/۵۳
۶	سطوح شهری	۱	۰/۹۸	۰/۱۱
۷	سطوح آبی	۲	۰/۳۰	۰/۰۳
۸	راههای اصلی	-	۰/۹	۰/۱
۹	باند هوآپیمایی سم پاشی	۲	۰/۱۶	۰/۰۱

شهرسازی آنلاین - پایگاه تخصصی شهرسازی ایران

www.shahrsazionline.com

۰/۲۹	۲/۵	-	راههای فرعی	۱۰
۰/۱۲	۱/۰۲	۲	سطوح صنعتی بزرگ	۱۱
۱۰۰	۸۴۲			جمع

ماخذ: نقشه ۱/۲۵۰۰۰ سال ۱۳۷۵

***

شهرسازی آنلاین